

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Кжк-07-000 004
Бања Лука, 8.6.2010. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Слободана Милапиновића, као предсједника вијећа, Војислава Димитријевића и Драгомира Миљевића, као чланова вијећа, уз судјеловање записничара Соње Матић, у кривичном предмету против оптуженог С. Л., због кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези члана 22. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, након одржаног усменог и јавног претреса, коме су присуствовали замјеник главног републичког тужиоца Бранка Милошевић, оптужени и његов бранилац, адвокат Н. Б. из Б. Л., донио је дана 8.6.2010. године, а дана 9.6.2010. године јавно објавио

ПРЕСУДУ

Оптужени С. Л., звани С., син Т. и мајке С., рођене Т., рођен ... године у Н. Г., РХ, сада пребива у Г., улица ... бр. ..., Србин, држављанин РС и БиХ, ЈМБГ: ..., радник – трговац, писмен са завршеном Трговачком и Машинском школом, ожењен, отац двоје млдб. дјетета у старости од 6 и 16 година, војску служио 1988/89 године, води се у ВЕ МО Г., без чина и одликовања, осуђиван пресудом Окружног суда у Бања Луци број К-11/99 од 19.5.1999. године због кривичног дјела тешке крађе из члана 148. став (1) КЗ РС – посебни дио на казну затвора у трајању од 4 (четири) године и 6 (шест) мјесеци, пресудом Основног суда у Градишци број К-40/00 од 24.5.2001. године због кривичног дјела из члана 222. став 1. КЗ РС на казну затвора од 8 (осам) мјесеци условно 2 (двје) године, пресудом Основног суда у Градишци број К-14/00 од 05.10.2001. године због кривичног дјела из члана 177. став 1. КЗ РС на казну затвора од 1 (једне) године условно 3 (три) године, пресудом Основног суда у Градишци број К-7/02 од 28.2.2002. године због кривичног дјела из члана 400. став 2. у вези става 1. КЗ РС на казну затвора од 4 (четири) мјесеца условно 1 (једна) година и пресудама Основног суда у Градишци број К-205/05 од 15.6.2007. године и Окружног суда Бања Лука број 011-0-Кж-07-000 281 од 16.12.2007. године због кривичног дјела из члана 224. став (1) КЗ РС на казну затвора у трајању од 8 (осам) мјесеци, сада на издржавању казне затвора по овим пресудама, налазио се у притвору од 19.9.2006. године до 19.2.2007. године и екстрадиционом притвору од 10.12.2009. године до 30.4.2010. године,

КРИВ ЈЕ

Што је:

За вријеме оружаног сукоба у БиХ, као припадник ВП ..., Г., заједно са С. В., Ж. Ј. и Ж. С., који су у међувремену преминули, те са још за сада два непозната лица, кршећи правила међународног права садржана у IV Женевској конвенцији о заштити грађанских лица за вријеме рата од 12.08.1949 године, Допунским Протоколом о заштити жртава немеђународних оружаных сукоба (Протокол II) уз IV Женевску конвенцију, за вријеме оружаног сукоба у БиХ, противно члану 3. IV Женевске конвенције, члану 13. став 1. и 2. у вези са чланом 4. став 1. и 2. тачке а) и е) Протокола II уз IV Женевску конвенцију, према цивилном становништву нечовјечно поступали, примјењивали мјере застрашивања, силовали, нанијели тешке тјелесне повреде и убили пет цивила на тај начин што су:

Дана 1/2.08.1993. године, након боравка у кафани П., у времену од 22,00 до 24,00 часова, својим возилима отишли у унутрашњост села Л., за које су знали да је насељено бошњачким становништвом које није било војно ангажовано, зауставили се пред породичном кућом М. Р., ушли у двориште уз галаму и пуцњаву, а потом разбивши кухињски прозор ушли у кућу, да би потом оптужени Л., М. Р., његовог брата С.1, њихову мајку Ш., М. супругу Е., Е. кћерку С.2, С.1 супругу Ц. и њених двоје малољетне дјеце, М.1 старости четири године и М.2 старости пет година, из поткровља куће гдје су се у међувремену склонили, примјењујући мјере застрашивања са пиштољем у руци присилио да се спусте у приземље куће, након чега у једном тренутку, док су се налазили у дневној соби, оптужени Л. заједно са Ж. С., С. В. и Ж. Ј. и са још два за сада непозната лица, пуцањем из ручног ватреног оружја, рањавају Е. Р. и дијете М. Р.1, посљедицом чега је Е. задобила стрелну рану лијеве подлактице и лијеве надколенице са вишеструким отвореним преломом костију лијеве надколенице и лијеве подлактице, а које повреде појединачно и скупно чине тешку тјелесну повреду, док је М.1 задобила прострелну рану са улазним отвором на предњој ствари десног рамена и излазним отвором у средишњем дијелу лопатичног предјела на леђима, а која повреде представљају тешку тјелесну повреду, да би затим оптужени Л. са С. В., Ж. Ј., Ж. С. и још два за сада непозната лица, након што су из куће у двориште изведени М. Р., С.1 и њихова мајка Ш. у двориште куће, пуцањем из ватреног оружја исте лишили живота, којом приликом је М. Р. задобио прострелну рану кроз главу са улазним у предјелу чела са десне стране и излазним отвором у предјелу потиљка, С. Р. двије стрелне ране са улазним отвором у предјелу чела у висини корјена носа и предјелу десне јагодице са излазним ранама у предјелу потиљка, док је Ш. Р. задобила устрелну рану са улазним отвором у предјелу десне слијепоочнице, посљедицом чега је наступила тренутачна смрт истих, да би потом оптужени Л. након што је у међувремену С. Р.1, рођена ... године, искористивши тренутак њихове непажње, побјегла из дневног боравка кроз прозор, сакривши се у недовршеној кући свога стрица С.1, која се налази у непосредној близини, уз пријетњу пиштољем, исту извео из куће у двориште, којом приликом су јој тргали одјећу, повријеђујући њено лично достојанство, а потом је С. В. вратио у кућу и принудио на обљубу, а за то вријеме оптужени Л. се, заједно са Ж. Ј., Ж.

С. и са још за сада једним непознатим лицем, једним од возила одвезао до породичне куће А. Т. која се налази у Л. на удаљености од око 200 метара од куће М. Р., гдје су се током задржавања у кући и око куће Т.1 у трајању од најмање пола часа, Е. Т., рођену ... године, у једном тренутку извели из куће, те иза штале на њиви у непосредној близини њене куће, пуцањем из ручног ватреног оружја лишили живота, којом приликом је Е.1 задобила устрелну рану са улазним отвором у предјелу потиљка, последицом чега је наступила тренутачна смрт исте, док су истовремено у тој прилици такође пуцањем из ручног ватреног оружја, њеног сина А. погодили једним метком у предјелу главе којом приликом је А. задобио стрелну рану у десном сљепоочном предјелу, последицом чега услед разореног možданог ткива преминуо 5. августа 1993. године у КБЦ Б. Л., а затим се оптужени Л. и остали враћају до куће Р. гдје затичу С. В. како силује оштећену, стоје и посматрају све до момента када Ж. Ј. уста цијеви прислања на главу оштећене, оптужени Л. тек тада прекида даљи чин силовања ријечима "Доста је", С.2 хвата за руку говорећи јој да бјежи.

- Дакле, за вријеме оружаног сукоба, кршећи правила међународног права, заједно са С. В., Ж. Ј., Ж. С. и са још два непозната лица, према цивилном становништву нечовјечно поступали, примјењивали мјере застрашивања, силовали, нанијели тешке тјелесне повреде и убили пет цивила.

- Чиме је починио кривично дјело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези са чланом 22. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, па му суд за ово кривично дјело утврђује

КАЗНУ ЗАТВОРА У ТРАЈАЊУ ОД 10 (ДЕСЕТ) ГОДИНА

с тим што се казна затвора у трајању од 8 (осам) мјесеци, изречена пресудом Основног суда Градишка број: К-205/05 од 15.6.2007. године и пресудом Окружног суда Бања Лука број: 011-0-Кж-07-000 281 од 16.12.2007. године, узима као већ утврђена, те га примјеном члана 42. став (2) тачка 2) и члана 43. став (1) Кривичног закона Републике Српске

О С У Ђ У Ј Е

НА ЈЕДИНСТВЕНУ КАЗНУ ЗАТВОРА У ТРАЈАЊУ ОД 10 (ДЕСЕТ) ГОДИНА И 6 (ШЕСТ) МЈЕСЕЦИ

На основу члана 44. став (1) Кривичног закона Републике Српске у изречену казну затвора оптуженом се урачунава вријеме проведено у притвору од 19.9.2006. до 19.02.2007. године, као и вријеме проведено на издржавању казне затвора по напријед наведеним пресудама.

На основу члана 99. став 1. Закона о кривичном поступку оптужени се обавезује да накнади трошкове кривичног поступка, о чему ће бити одлучено посебним рјешењем када се ти подаци прибаве.

Оштећене С. Р.1 и С. В.2 се у смислу члана 108. став 3. Закона о кривичном поступку упућују да имовинскоправни захтјев у цјелини могу да остварују у парничном поступку.

Образложење

Пресудом Окружног суда у Бањој Луци број: 011-0-К-06-000 074 од 19.02.2007. године, а на основу члана 290. тачка в) Закона о кривичном поступку, а што одговара члану 298. тачка в) Закона о кривичном поступку – Пречишћени текст („Службени гласник Републике Српске“, број: 100/09 – у даљем тексту: ЗКП), оптужени С. Л. и Д. Н. ослобођени су оптужбе да су починили кривично дјело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези члана 22. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (у даљем тексту: КЗ СФРЈ). Одлучено је да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава, а оштећени су са имовинскоправним захтјевима упућени на парнични поступак.

Поводом жалбе окружног тужиоца из Бања Луке Врховни суд Републике Српске је рјешењем број: 118-0-Кж-07-000 087 од 13.11.2007. године укинуо пресуду Окружног суда у Бања Луци и одредио одржавање претреса пред овим судом, а затим рјешењем број: 118-0-Кжк-08-000 004 од 19.10.2009. године раздвојио кривични поступак против оптуженог Д. Н. од поступка против оптуженог С. Л.

На претресу одржаном пред овим судом 8.6.2010. године суд је прихватио доказе изведене пред првостепеним судом, након чега је замјеник главног републичког тужиоца измјенио чињенични опис дјела, стављајући оптуженом С. Л. на терет извршење кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези члана 22. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, на начин и под околностима описаним у изреци ове пресуде.

У току главног претреса пред првостепеним судом, у жалби и на претресу пред овим судом, тужилаштво заступа тезу да су се у поступању оптуженог критичног догађаја остварили сви елементи кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези члана 22. КЗ СФРЈ. С друге стране одбрана оптуженог не негира да је инкриминисане ноћи заиста извршено кривично дјело ратног злочина против цивилног становништва, али негира да је оптужени учествовао у извршењу тог дјела.

Цијенећи изведене доказе појединачно и у међусобној повезаности у смислу члана 304. став (7) ЗКП, овај суд је одлучио као у изреци ове пресуде из сљедећих разлога:

Није спорно за странке и браниоца да је за вријеме оружаног сукоба у БиХ, у ноћи између 1. и 2.08.1993. године, у кући и пред породичном кућом М. Р., као и у кући и на њиви иза куће А. Т., почињен ратни злочин против цивилног становништва бошњачке националности, којом приликом су пет лица лишена живота, два лица тешко тјелесно повријеђена, а над једним лицем женског пола извршено вишеструко силовање од стране више лица. Овакво чињенично стање у погледу мјеста извршења дјела и начина извршења дјела произлази из садржаја исказа оптуженог С. Л., раније оптуженог Д. Н., који је правоснажном пресудом овог суда број: 118-0-Кжк-09-000 010 од 8.12.2009. године ослобођен оптужбе, датих у својству свједока, свједока који су саслушани током овог поступка, писменог доказног материјала о нађеним траговима приликом обављања увиђаја на лицу мјеста и пратеће фотодокументације (које је тужилац изнио на главном претресу а чију вјеродостојност и законитост прибављања није оспоравна), медицинске и друге документације, те налаза и мишљења вјештака судско-медицинске струке.

Дакле, остаје спорно да ли је оптужени С. Л., заједно са Д. Н., С. В. и Ж. С., те са још за сада два непозната лица, кршећи правила међународног права, починио ратни злочин против цивилног становништва, каква је улога оптуженог Л. у свему томе и који је циљ напада, да ли је оптужени Л. улазио у двориште и кућу, односно поткровље куће М. Р., да ли оптужени Л. примјењивао мјере застрашивања према оштећенима, да ли је пуцањем из пиштоља нанио оштећенима тешке тјелесне повреде, односно проузроковао смрт лица која се наводе у изреци ове пресуде и, коначно, каква је улога оптуженог Л. у силовањима оштећене С. Р.1.

Суд није прихватио тврдњу измјењене оптужнице тужилаштва да је оптужени С. Л., заједно са Д. Н., извршио наведено кривично дјело, обзиром да је Н. пресудом овог суда број: 118-0-Кжк-09-000 010 од 8.12.2009. године правоснажно ослобођен оптужбе.

На околности извршења кривичног дјела од стране оптуженог С. Л. саслушани су као свједоци оптужени С. Л. и Д. Н., у вријеме свједочења оптужени, Е. Р., Џ. Р., С. В.1, Н. Л., Ж. Б., М. М., В. М. и С. Б., лекар - вјештак судске медицине, прочитан је записник о увиђају Основног суда у Градишци од 2.8.1993. године, извршен увид у пратећу фотодокументацију и скицу лица мјеста, медицинску документацију за оштећене и бројну другу документацију.

Анализом исказа оптуженог С. Л., датих у два наврата у поступку спровођења истрага и једном у својству свједока на главном претресу пред првостепеним судом, утврђује се да је овај исказ у највећем дијелу сагласан исказима свједока Д. Н. и М. М. Наиме, из његовог исказа произилази да је ту вече, боравећи у кафани К. П., код С. В. видио пиштољ, као и код Ж. Ј. и Ж. С., а пиштољ је имао код себе и Д. Н. Чини му да пиштољ није имао М. М., а негира да је он (оптужени) имао пиштољ. Почело је гурање у кафани након чега С. В., Ж. Ј., Ж. С., М. М. и још једно или два непозната лица сједају у двоја кола и одлазе према унутрашњости села Л. По протеку 10-15 минута од одласка ових лица оптужени Л. и свједок Н., који су остали пред кафаном, су чули појединачну пуцњаву са удаљености од 200-300 метара која је трајала један до два минута, након чега Л. и Н. сједају у возило оптуженог Л. и одлазе у истом правцу као и описана група. Доласком на раскрсницу на цести затичу два возила

и свједока М. М. који им говори да оне будале дивљају по кућама у смислу да се ради о С. В., Ж. С., Ж. Ј. и двојци непознатих лица. У току разговора са М. један војник доноси телевизор и покушава га ставити у гелек аутомобила свједока М., а Н. му избија телевизор из руку, који се разбија од цесту. Оптужени даље наводи да је јасно видио како је у дворишту куће Ж. Ј. пуцањем из пиштоља убио једну жену, да је скупа са оптуженим Н. и свједоком М. ушао 2-3 метра у унутрашњост дворишта и реаговао на овакво понашање Ј., те да је након 15-ак минута чуо галаму иза куће па је са оптуженим Н. и свједоком М. отишао иза куће гдје затиче једну женску особу у погнутом положају, чији је горњи дио тијела био дјелимично го, Ж. С., који је држао пушку, В. и Ј., који су држали ту особу и то тако што је Ј. држао иза леђа, а В. напријед, након чега јој Л. говори да бјежи у курузе што ова и чини. Наводи да је све то њему личило на силовање и да је он након тога сам отишао са лица мјеста, а оптужени Н. остаје са свједоком М. да му помогне да промјени дефектну гуму.

Из исказа свједока Д. Н. датог у поступку спровођења истраге произилази да је у кафани П. код С. В. примјетио у футроли нешто већи пиштољ, као и пиштољ код Ж. Ј., наводећи да је и он (свједок Н.) имао пиштољ, а пиштољ је имао и оптужени С. Л. Овај свједок такође наводи да се 10-ак минута по одласку С. В. и осталих из правца села гдје су ови отишли зачула појединачна пуцњава, те су он и Л. након 2-3 минута од престанка пуцњава кренули у том правцу. Доласком на раскрсницу која је удаљена 200-300 метара од кафане П. заустављају возило јер виде друго возило, по изласку из возила свједок Н., гледајући са цесте, у дворишту примјећује два леша, улази кроз капију, задржава се око једне минуте и враћа се назад, наводећи да је доласком на ту раскрсницу видио да на цести стоји М. Црногорац (свједок М. М.), а у дворишту С. В. и Ж. Ј. како стоје држећи пиштоље у десној руци обојица и још једно, њему непознато лице. Саслушан у својству свједока на главном претресу пред првостепеним судом Н. понавља свој исказ из истраге с тим што наводи да су С. В. и остали сјели у два аута, а могло их је бити пет или шест људи, те отишли према дубини села и пуцали из аута, а М. је отишао одмах са њима својим аутом. Након тога Н. и Л. се упућују према Г. и наилазе на два паркирана аутомобила и М. који стоји поред свог аутомобила који им је испричао да је била нека пуцњава. У том моменту наилази један, Н. непознат војник који носи телевизор који је, приликом спречавања тог војника од стране Н. да телевизор стави у гелек М. аутомобила, пао и разбио се. Н. и на главном претресу понавља да је улазио у двориште и да је у дворишту видио Ј. и В., док за С. - Ж. то не може са сигурношћу тврдити.

Свједок М. М., саслушан на два главна претреса наводи да није видио да је Л. улазио у кућу Р. и Т., да се оптужени повремено удаљавао од њега али да се претходно чула пуцњава, вика и галама из правца поменутих кућа и да за вријеме одсуства оптужених које је могло трајати 5 до 6 минута није чуо пуцњаву нити галаму.

На околности догађања у кући и око куће оштећеног М. Р. као свједоци су саслушани и Е. Р., Ц. Р. и С. Р.1, па свједок Е. Р. наводи да су у поткровље куће ушла двојица млађих особа, један у црвеној мајици, мало виши и један нижи, имали су пиштоље. Тукли су М. Р. кантама за млијеко, а затим их отјерали доле у дневни боравак. Тај мало виши младић је тражио новац и новац му је дат. У приземљу су биле она, М.1, М.2 и С.2, којој је рекла да искочи кроз прозор што

је ова и учинила. Ц. (Р., жена С.1) је у једном моменту ушла по дјецу. Ту у дневном боравку она – Е. и М.1 су рањене. Њеног супруга М. и С.1 Р. су истјерали вани и не зна шта се дешавало са њима. Кад је силазио из поткровља муж јој је рекао да је рањен. Један од тих лица је у дневном боравку ухватио за косу и питао ко ће му вратити два брата са И. Један од те двојице је имао брадицу, не зна ко је њу ранио и да ли је она или С.2 дала новац. Свједок на крају наводи да је она у дневном боравку остала до јутра и да је видјела само двојицу, а у судници у којој су били оптужени Л. и Н. није препознала та лица.

Свједок Ц. Р., жена убијеног С. Р., наводи да је кроз прозор дневног боравка у приземљу ушао један човјек, а у поткровље младић висине око 180 цм, до 25 година, у црвеној мајици, наоружан. Са њим је био још један али се не може сјетити ничега у њему, осим да је био више тамније косе. Не сјећа се да ли је и овај други био наоружан. Особа у црвеној мајици је кантом за млијеко тукла М. Сви су сишли у приземље свједокиња је изашла и вани па јој је најстарији међу овим људима који је сједио под грожђем наредио да иде у купатило. Отишла је у купатило са М.2 (кћерка свједокиње) гдје се задржала 15-20 минута, а за то вријеме чула пуцњаву и вриску. По изласку из купатила извјесно вријеме сједила напољу на клупи са најстаријим, те видјела да леже мртви М., Ш. и њен муж С.1. Отишла по дјецу у М. кућу и побјегли у кукурузе. Видјела такође да тај најстарији сједи са С.2 у једном аутомобилу, а било укупно три аутомобила. Ни овај свједок није препознала оптуженог Л. као једно од лица које су критичне вечери било у кући М. Р.

Једино је свједок С. Р.1 на главном претресу препознала оптуженог С. Л. као једно од лица које је критичне вечери било у кући Р., при чему је свједок 100% сигурана у идентитет оптуженог Л. Овај свједок је у току истраге, на основу фотографије, препознала и С. В., а описала је како су изгледали и били обучени шест лица која су били ту на лицу мјеста. Овај свједок у свом исказу на главном претресу од 8.12.2006. године описује једно од шест лица које је ту вече видјела као лице висине 170-180 цм, тамносмеђе косе, кратко ошишан, без бркова и браде, обучен у свјетло-плаве фармерке и бијелу кошуљу кратких рукава са пругама, имао пиштољ у руци. Ово лице, скупа са још једним лицем у црвеној мајици, долази у поткровље куће, наређује да сви сиђу у приземље куће, у приземљу се свједок С.2 крије иза регала, долази ово лице у црвеној мајици, пита гдје је дјевојка и испљује један или два метка, којом приликом су Е. Р. и дијете М. Р.1 задобиле тешке тјелесне повреде – прострелине. Свједок је од мајке сазнала да је мајка рањена, а видјела да је М.1 рањена. Видјела тату – М. Р. који јој рекао да је рањен, почело је да гори, неко је повикао да излазе из куће, довукла мајку до пола ходника, а онда искочила кроз прозор и отишла на спрат недовршене куће стрица С.1 гдје се сакрила. Након 5-10 минута долази особа која је била у поткровљу са фармерицама, свијетлом косом, свијетлом кошуљом са пругама, кратком косом, са пиштољем у рукама и наређује јој, са пиштољем упереним у њена леђа, да изађе напоље, говорећи јој да изађе да јој нико ништа неће и изводи напоље С.2 тако што она иде напријед а он иза ње са упереним пиштољем у њена леђа. По изласку напоље 3 или 4 особе тргају одјећу са ње, једина особа у војној униформи од шест особа које је видјела те вечери покушава али не успјева да је силује, а док он то покушава цијело вријеме је за руку држала особа која ју је извела из С.1 куће. Лице са крстом, који је у међувремену дошао ту, скупа са лицем у црвеној мајици, одводи оштећену С.1 на спрат стричеве куће гдје је била сакривена, лице у црвеној

мајици одлази, а лице са крстом држећи пиштољ уперен у оштећену силује оштећену. Након силовања излазе, примјећује три возила, „Рено 5“, црно и црвено ауто, док у дворишту није никог примјетила осим да леже стриц, стрина, тата и нана, за које тад није знала да су мртви. Зове тетку Ц., она са дјецом излази и одлази. Након тога тај човјек са крстом је поново силује, а враћају се лице у црвеној мајици, особа у свјетло-плавим фармеркама и бијелој кошуљи са пругама и особа у униформи, који је том приликом силовао одзада, а особа у црвеној мајици јој је ставила полни орган у уста, а прије тога ставио пиштољ на главу, испалио, али је пиштољ био празан. Особа у свјетло-плавим фармеркама и бијелој кошуљи са пругама је рекао: „Доста је“ и они су прекинули силовање. Та особа није учествовала у силовању, узео је за руку, водио између кућа, питао зашто није бјежала, а свједокиња касније ушла у кућу и побјегла кроз прозор. Свједок С. Р.1 је на главном претресу показала на оптуженог С. Л. као једно од лица које је критичне вечери било у кући М. Р., држао пиштољ уперен у њих у поткровљу куће, који је рекао да се спусте у приземље куће, који је дошао по њу у С.1 кућу и на крају прекинуо последње силовање, при чему је свједокиња С. Р.1 100% сигурна у идентитет оптуженог Л.

Свједок С. В.1 наводи да се налазила у кући са својим мужем А. Т., свекрвом Е. Т. и својом кћерком од четири године. Неко је залупао на врата која је отворио њен муж А., па су сви изашли напоље. Било је укупно пет особа, наредили су да женске особе легну на траву, што су оне и учинили, а А. су одвели у кућу. У једном моменту једна крупна особа, смеђе природне косе са залисцима, у поткошуљи и са крстом на врату дира је по бедрима, свједокиња устаје, а овај је води до гараже по мишљењу свједокиње са намјером да има однос с њом. Она се отима и бјежи, а ово лице не трчи за њом али испљује један метак. Наводи да је само на тренутак имала прилике да види те ликове. Није видјела чин убиства супруга и свекрве. На главном претресу пред првостепеним судом са 50%, сигурна у идентитет оптуженог Л. којом приликом наводи да је то лице стајало изнад свекрве (убијена Е. Т.), а свједок се не сјећа шта је радило.

Према записнику о увиђају истражног судије Основног суда у Градишци од 02.08.1993. године, у дворишту куће М. Р., нађена су три леша и то леш С.. Р., код којег је пронађена једна чаура пиштољског метка калибра 9 мм и једна чаура пиштољског метка калибра 7,62 мм, леш М. Р. покрај кога су пронађене двије чауре пиштољског метка калибра 9 мм и леш Ш. Р., код кога нису пронађене било какве чауре. Дакле, на лицу мјеста нађене су три чауре пиштољског метка калибра 9 мм и једна чаура пиштољског метка калибра 7,62 мм. Овим записником је такође констатовано да се уочава да је из регала, који се налази у кухињи – дневном боравку, узет телевизор и да је исти пронађен разбијен на улици преко пута куће и да су у дневном боравку од кухиње пронађене три чауре од пиштољског метка калибра 9 мм и једна чаура калибра 7,62 мм и то на душецима који су били прострти поред кауча. Према истом записнику на лицу мјеста код куће А. Т. констатовано је да су улазна врата широм отворена и да се на њима уочавају трагови насилног отварања, да су у кући ствари разбацане испод којих је нађена велика концентрација усирене крви и месног ткива, а поред крви један опушак „Бонда“, цијела цигарета „Партнер“ и празна кутија цигарета „Партнер“. Иза штале на њиви пронађен леш Е. Т., крај леша опушак цигарете не наводе се марка. У предјелу потиљка уочи се прострелна рана нанесена ватреним оружјем.

Према налазу и мишљењу вјештаке судске медицине др Ж. К., датог на основу увида у списе предмета, медицинску и другу документацију за лица која су инкриминисане ноћи убијена, код оштећеног М. Р. констатована је прострелна рана кроз главу и пуно крвних подљева по телу насталих прије наступања смрти, за које вјештак наводи да се може са максималном сигурношћу констатовати да су нанесени тупотврдим предметом и да су претходили испалењу пројектила, код оштећене Ш. Р. устрелна рана са улазним отвором у предјелу десне слијепочнице, при чему није утврђено постојање излазног отвора, док других повреда на тијелу није установљено, код оштећеног С. Р. две стрелне ране главе са излазом у предјелу потиљка, као и пуно крвних подљева на лицу и грудном кошу насталих пре наступања смрти, за које вјештак такође наводи да се може са максималном сигурношћу констатовати да су нанесени тупотврдим предметом и да су претходили испалењу пројектила, код оштећене Е. Т. устрелна рана са улазним отвором у предјелу потиљка при чему није утврђено постојање излазног отвора и код А. Т. стрелна рана главе у десном чеоном слијепочном дијелу са možданом комом и смртним исходом дана 5.8.1993. године. Дакле, све ране су у предјелу главе оштећених при чему наведени вјештак утврђује да је смрт оштећених насилна и да је настала непосредно усљед разорења мозга до ког је дошло дјеловањем пројектила испалених из ручног ватреног оружја.

Исти вјештак је дао свој налаз и мишљење и за оштећену Е. Р. код које су утврђене стрелне ране лијеве подлактице и лијеве надколјенице и вишеструки отворени преломи костију лијеве надколјенице и лијеве подлактице, које су нанесене пројектили испаленим из ручног ватреног оружја, које су појединачно и скупно тешка тјелесна повреда, оштећену М. Р.1 код које је утврђена стрелна рана десног рамена са вишеструким преломом десне лопатичне кости, што је по мишљењу вјештака тешка тјелесна повреда и за оштећену (силовану) С. Р.1 код које прегледом вањских и унутрашњих полних органа нису нађени знакови повријеђивања, микроскопским прегледом вагиналног садржаја нису установљени сперматозоиди у било ком облику, док су општим тјелесним прегледом утврђене повреде у виду ситних подљева десно на бутини, десној дојци и леђима у доњем дијелу, за које вјештак судске медицине сматра да могу настати актом силовања, али да се ни други механизам настанка ових подљева не може одбацити.

Оцјењујући напријед наведене доказе, као и друге доказе изведене на главном претресу пред првостепеним судом, а прихваћене и од стране овог суда, цијенећи их појединачно и у међусобној вези, овај суд налази уврђеним да је оптужени С. Ј., на начин поближе описан у изреци ове пресуде, починио кривично дјело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СФРЈ, које је по својој законској дефиницији одређено специфичним радњама извршења које се огледају у алтернативно прописаним, разноврсним и многобројним дјелатносима усмјереним против цивилног становништва и појављује се као кршење међународног хуманитарног права садржаног у члану 3. став 1. тачка 1. IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за вријеме рата од 12.8.1949. године и члану 4. став 2. тачка а) Допунског протокола уз Женевску конвенцију о заштити жртава међународних оружаних сукоба од 12.8.1949. године (Протокол II, усвојен у Женеви 8. јуна 1977. године). Из проведених доказа произилази да је оптужени био у кафани П., скупа са Д. Н., дана 1.08.1993. године у времену од 22,00 до 24,00 часова, како то произилази из

исказа оптуженог као свједока, те исказа свједока Д. Н. и М. М., да је и оптужени, а након што су у унутрашњост села Л. возипима отишли С. В. и остали, својим возилом у коме се налазио отишао у унутрашњост села Л. и да се зауставио пред кућом М. Р., пред којом се налазио свједок М. М., а затим и ушао у двориште ове куће како то произилази такође из исказа оптуженог као свједока и свједока Д. Н. и М. М. Чињеница да је оптужени Л. овом приликом био наоружан пиштољем утврђена је на основу исказа свједока Д. Н. („Ја сам такође имао пиштољ код себе, као и С. Л.“) и исказа свједока С. Р.1, која у свом исказу на главном претресу наводи да је једно од шест лица које је ту вече видјела кога је описала као лице висине 170-180 цм, тамносмеђе косе, кратко ошишан, без бркова и браде, обучен у свјетло-плаве фармерке и бијелу кошуљу кратких рукава са пругама и показала на њега на главном претресу, имало пиштољ у руци. Да је оптужени заиста био у кући и поткровљу куће М. Р. и у поткровљу куће, скупа са још једним лицем у црвеној мајици, тукао општећене а касније убијене М. Р. и С. Р. кантом за млијеко и да је са пиштољем у рукама наведена лица отјерао у приземље куће, произилази из медицинске документације, односно налаза и мишљења љекара вјештака судске медицине др Ж. К. који је код М. Р. и С. Р., поред прострелних рана, констатовао и пуно крвних подљева по телу насталих прије наступања смрти за које вјештак наводи да се може са максималном сигурношћу констатовати да су нанесени тупотврдим предметом и да су претходили испалењу пројектила. Чињенице да је општећена С. Р.1 инкримисане вечери више пута силована, да су два лица задобила тешке тјелесне повреде и да су три лица лишено живота у дворишту куће М. Р. произилази из записника о увиђају, фотодокументације, медицинске документације, налаза и мишљења љекара вјештака судске медицине, дјелимично исказа оптуженог, као и исказа свједока Д. Н., М. М., Е. Р., Џ. Р. и С. Р.1. И коначно да су два лица лишена живота код куће и иза куће А. Т. такође произилази из записника о увиђају, фотодокументације, медицинске документације, налаза и мишљења љекара вјештака судске медицине, као и исказа свједока Д. Н., М. М. и С. В.1.

Дакле, утврђено је да је кривично дјело извршено према цивилном становништву за вријеме оружаног сукоба у БиХ и да су оптужени Л., као припадник ВРС, заједно са четири лица, кршећи правила међународног права, према цивилном становништву нечовјечно поступали, примјењивали мјере застрашивања, силовали, нанијели тешке тјелесне повреде и убили пет цивила. Насиљан улазак више лица у куће општећених који су цивили, у касним вечерњим сатима, уз тешко рањавање два лица и смртним исходом за пет лица, те вишеструким силовањем једне особе женског пола, без постојања било каквог разлога и повода, наводи на закључак да се такав сљед догађаја тешко може замислити осим у ситуацији постојања оружаног сукоба. Стога овај суд сматра да је конкретан животни догађај повезан са постојањем оружаног сукоба на територији БиХ. Овакав сlijед догађаја је утврђен на основу проведених доказа, ако се изузме питање учешћа оптуженог С. Л., није ни споран. На најцјеловитији начин је описан кроз свједочења саме општећене, односно силоване С. Р.1, чији је отац М. Р., нана Ш. Р. и стриц С. Р. инкримисане вечери лишени живота, а мајка и рођака задобиле тешке тјелесне повреде, а С.2 више пута силована, као и из исказа С. В.1 чији су муж А. Т. и свекрва Е. Т. лишени живота.

Овај суд је прихватио да су извршиоци овог кривичног дјела била лица која су наведена у изреци ове пресуде, а како то произилази из већ наведених доказа. Дакле, као извршиоци се појављују лица која су припадници једне од страна у сукобу и која дјелују као саизвршиоци, а што је један од услова за примјену одредбе члана 3. IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за вријеме рата и то тако што је радњама оптуженог и других идентификованих и неидентификованих лица извршено лишење живота пет лица, два лица тешко тјелесно повријеђено, а једно лице силовано, уз претходно нечовјечно поступање и примјену мјера застарашивања према тим лицима.

Суд је прихватио да је у извршењу овога дјела, које треба гледати у цјелини, активно учествовао као саизвршилац оптужени С. Л. у смислу члана 22. КЗ СФРЈ. Из ове законске одредбе, која заступа модел објективно-субјективне теорије о саизвршилаштву, јасно се види да саизвршилац не мора учествовати у самој радњи извршења, довољно је да он „на други начин, битно омогућује ту радњу. Поред објективне везе која се састоји у заједничком проузроковању последице, између више лица мора постојати и субјективна веза да би се радило о саучесништву, а мора постојати и свијест о заједничком дјеловању. Саизвршилаштво, дакле, постоји када више лица заједнички учине кривично дјело било учествовањем у радњи извршења, било на други начин. Поред објективне везе која се састоји у заједничком проузроковању последице, између више лица мора постојати и субјективна веза да би се радило о саучесништву, а мора постојати и свијест о заједничком дјеловању. Саизвршилаштво постоји када више лица заједнички учине кривично дјело било учествовањем у радњи извршења, било на други начин. С друге стране радње оптуженог појединачно и заједничке радње, онако како су чињенично описане у изреци пресуде, у довољној су мјери одређене да из њих произилази саизвршилаштво у почињеном кривичном дјелу. Оне су разрађене и детаљно описане као реална дјелатност оптуженог, у оном дијелу гдје их сам предузима, па до њиховог заједничког дјеловања са осталим лицима. Овако постављен опис одређује и психички однос оптуженог према тим радњама и заједничком дјеловању, дефинишући и његову појединачну улогу, која карактерише саизвршилаштво. Понашање оптуженог је у таквој објективно-субјективној вези са понашањем осталих лица, као саизвршиоца, посебно са оним која су узроковала забрањену последицу, тако да са њима чини једну чврсту, јединствену и кохерентну цјелину, испољавајући се као елеменат заједничке дјелатности.

Анализирајући поступање оптуженог инкримисаног дана овај суд је неспорно утврдио да је оптужени непосредно предузео неке од радњи извршења (насиљан улазак у куће, присиљење са пиштољем у руци да укућани у кући Р. сићу из поткровља у приземље куће и оштећене С. Р.1 да изађе из куће С. Р., држање за руке оштећене док је други силују и сл.), док за радње лишења живота и повријеђивања оштећених пуцањем из ручног ватреног оружја од стране оптуженог нема непосредних очевидаца или доказа и закључио да је оптужени поступао са директним умишљајем, дакле, био свјестан свога дјела и хтио његово извршење, те да је код њега постојала свијест о заједничком дјеловању, што подразумијева да је поступао као саизвршилац. Суд није испитивао да ли је оптужени уједно био свјестан да својим поступцима крши правила међународног права, а што за постојање дјела није ни нужно, обзиром да је ријеч о објективном услову кажњивости, којим је посебно одређен

карактер и оквир противправности овог кривичног дјела, те не мора бити дио психичког односа учиниоца према дјелу.

Приликом одмјеравања казне овај суд је узео у обзир све околности које утичу да казна буде мања или већа па је као олакшавајуће околности на страни оптуженог цијенио младост у вријеме извршења кривичног дјела, да је ожењен и отац двоје малолетне дјеце, а као отежавајућу околност његову ранију вишеструку осуђиваност. Имајући у виду висок степен кривичне одговорности оптуженог, изражен кроз директни умишљај и упорност при извршењу кривичног дјела, побуде из којих је дјело учињено, околности под којима је дјело почињено (одсуство било каквог повода од стране оштећених), исказана упорност при извршењу кривичног дјела и јачина повреде заштићеног добра манифестована кроз тежину посљедице (лишена живота пет лица од чега двије женске особе, тешко тјелесно повријеђене такође двије женске особе и извршено више силовања једне женске особе) овај суд је оптуженом изрекао казну затвора у трајању од 10 (десет) година, дакле казну затвора у оквиру прописане казне затвора за кривично дјело ратног злочина против цивилног становништва, односно јединствену казну затвора у трајању од 10 (десет) година и 6 (шест) мјесеци, у увјерењу да ова казна представља и потребну и довољну мјеру казне за остварење сврхе кажњавања како с аспекта васпитног утицаја на оптуженог да убудуће не чини кривична дјела тако и у погледу превентивног дјеловања према другима да не чине кривична дјела.

Обзиром да се у изречену казну затвора урачунава казна или дио казне коју је оптужени издржао по ранијој пресуди и да се вријеме проведено у притвору, као и свако лишење слободе у вези са кривичним дјелом, урачунава у изречену казну затвора, оптуженом је у изречену казну затвора урачунато вријеме проведено у притвору, као и вријеме проведено на издржавању казне, како је то назначено у изреци ове пресуде.

Пошто је оглашен кривим оптужени је обавезан да накнади трошкове кривичног поступка, док су оштећене С. Р.1 и С. В.1 упућене да имовинскоправни захтјев у цјелини могу да остварују у парничном поступку обзиром да су поставиле захтјев за накнаду штете без одређења о основама и висини штете, а подаци кривичног поступка не пружају основ за било какво пресуђење.

Из свих наведених разлога одлучено је као у изреци ове пресуде.

Записничар
Соња Матић

Предсједник вијећа
Слободан Милашиновић

ПОУКА:

Против ове пресуде дозвољена је жалба трећестепеном вијећу Врховног суда Републике Српске, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде. Жалба се предаје путем овог суда у довољном броју примјерака за суд и противну страну.

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић